

Het beest is los!

Gedragsonderzoek
gedurende het uitlaten van honden
in groepsverband

Esther Schra

ANIMAL HOUSING GROUP, NV ORGANON
POSTBUS 20, 5340 BH OSS

In november 1986 is de EG-richtlijn 86/609/EEG vastgesteld, betreffende de bescherming van dieren die voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt.¹ Artikel 5 van deze richtlijn handelt over de huisvesting en de verzorging van de proefdieren. Dit artikel wordt uitgewerkt in de zogenoemde richtsnoeren. Bij tabel 7: Richtsnoeren voor de huisvesting van honden in kooien, wordt het uitlaten van honden ten minste eenmaal per dag aanbevolen, zodat de honden lichaamsbeweging kunnen krijgen.

Bij nv Organon in Oss bestond de behoefte om te onderzoeken of dit uitlaten in hun situatie mogelijk was: de bedoeling was om de honden te gaan uitlaten in de dog-unit.

In deze unit bevinden zich drie rijen met tien hokken. Indien de ruimte tussen twee rijen afgesloten wordt met hekken, kunnen tien honden in deze ruimte loslopen. De doelen die de Animal Housing Group van nv Organon hoopte te realiseren met het uitlaten van de honden zijn gebaseerd op het natuurlijke gedrag van de hond, en luiden: het creëren van meer

mogelijkheden tot exploratie, sociaal contact en lichaamsbeweging.

Uit publikaties over het uitlaten van honden blijkt dat de aanwezigheid van mensen grote invloed heeft op het gedrag van de honden. Het uitlaten is daarom gedaan onder drie omstandigheden:

Blanco (B, zonder mensen in het verblijf)

Schoonmaker (S, met een diervoorzorg in het verblijf)

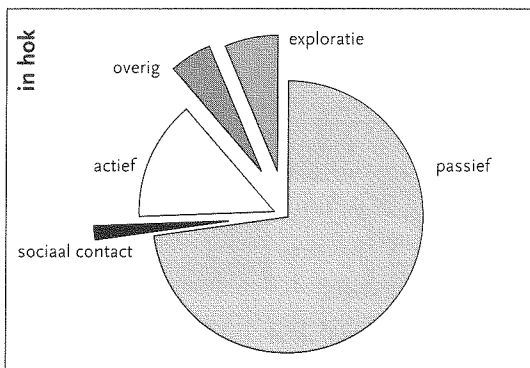
Afleidder (A, met iemand tussen de honden die ze aanhaalt)

Gewoonlijk, dus wanneer ze niet worden uitgelaten, zitten de honden in duo-huisvesting. Een duo heeft dan twee met elkaar verbonden kennels tot beschikking. Eén kennel meet 1 x 2,6 meter. De honden hebben, behalve het wegen eens per week, geen structureel contact met mensen. Het hondenverblijf is open, wat betekent dat alle dertig honden elkaar kunnen horen en zien.² Bij het uitlaten bevinden de honden zich met tien tegelijk in een gang van ± 2,5 x 10,5 meter. Aan te nemen valt, dat de mogelijkheden voor exploratie, sociaal contact en lichaamsbeweging in deze situatie toegenomen zijn, de vraag is nu of de honden hier ook gebruik van maken.

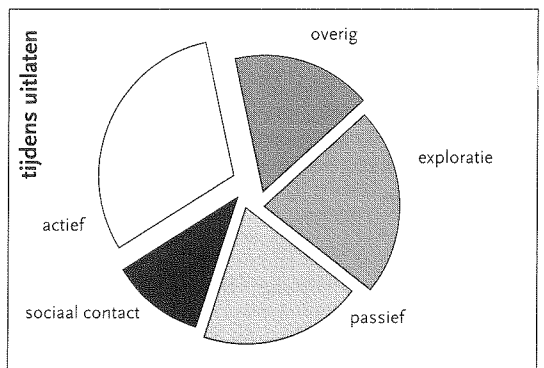
Het onderzoek is gedaan met dertig vrouwelijke Beagles in de leeftijd van 10 tot 25 maanden. De honden liepen per dag een half uur los. De gedragingen zijn gescoord met de 'focal animal sampling' en 'continuous recording'-methode. Eerst is het gedrag van de honden in de kennels (de 'normale' situatie) vergeleken met het gedrag van de honden tijdens het uitlaten, waarbij is gelet op onder andere sociaal contact, exploratie en lichaamsbeweging. Daarna zijn de drie omstandigheden met elkaar vergeleken, waarbij ook is gelet op deze drie aspecten (B, S en A).

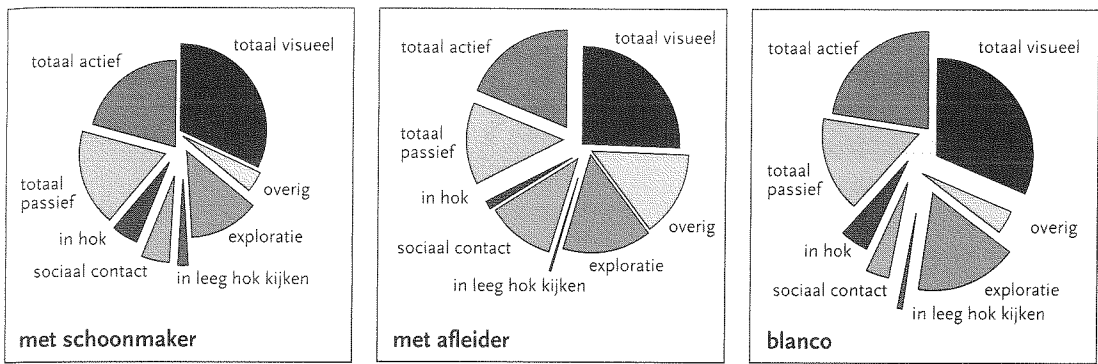
Het resultaat van het gedrag van de honden in de hokken vergeleken met het gedrag van de honden tijdens het uitlaten is te zien in afb 1.

Activiteit, sociaal contact en exploratie is inder-



afbeelding 1





afbeelding 2

daad toegenomen in de uitlaatsituatie vergeleken met de gewone situatie. In afb 2 zijn de gedragingen tijdens het uitlaten onder de drie omstandigheden te zien.

Sociaal contact is het hoogst bij A en B, activiteit is het hoogst bij S, exploratie is het hoogst bij B. Activiteit is het laagst bij A. Dit komt doordat de gedragingen die gericht zijn op de persoon die in deze situatie tussen de honden zit, geen actieve gedragingen zijn.

Sociaal contact en exploratie zijn het laagst bij S. Dit komt doordat de persoon in de ruimte bij S een bekende persoon is voor de honden, die bekende werkzaamheden verricht.

S is de meest praktische situatie, omdat tijdens het uitlaten werkzaamheden verricht kunnen worden, en de honden kunnen toch in de gaten gehouden worden.

A is de situatie waarbij de honden tijdens het uitlaten gesocialiseerd kunnen worden. Bij honden die gesocialiseerd bij de leverancier vandaan komen, zou de socialisatie tijdens het verblijf binnen de instelling bijgehouden moeten worden.

Als dit socialiseren tijdens het uitlaten kan gebeuren, slaat men twee vliegen in één klap (hierbij moet worden opgemerkt dat speciale gevallen, bijvoorbeeld heel bange honden, toch nog aparte aandacht nodig zullen hebben).

B is geen praktische situatie als men bedenkt dat de honden toch in de gaten gehouden moeten worden

	S	A	B
actief	250	150	225
exploratie	400	425	450
sociaal	150	225	225

tabel 1 Totaal aantal gedragingen [afgerond] tijdens de verschillende situaties

tijdens het uitlaten, in verband met de kans op vechtpartijen tussen honden die normaal niet bij elkaar in een kennel zitten. Dit kost dus tijd.

Als laatste kan nog worden opgemerkt dat een uitlaatomgeving voor Beagles niet te weinig stimuli mag bieden, geen gladde vloeren mag hebben en op een plek moet zijn waar andere dieren er geen last van hebben. Verder moge het duidelijk zijn dat uitlaten tijd en geld kost, omdat de honden in een ander, groter (deel van het) verblijf gebracht moeten worden.

De auteur van dit artikel was ten tijde van dit onderzoek studente Diermanagement aan het Van Hall Instituut in Leeuwarden en voerde het onderzoek uit in het kader van haar derde-jaars stage. Hierbij wil zij mevrouw drs J.A.M. van der Borg bedanken voor haar hulp en steun tijdens dit onderzoek.

bio

Literatuur

1. Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen L 358, 29e jaargang, d.d. 18 december 1986.
2. Broekman, J., G. Janssen, *Huisvesting van honden bij Organon*, Biotechniek (1996) (35)4, 65-67.

